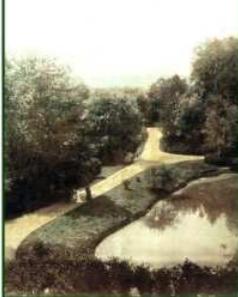

NAUČNÁ STEZKA KRÁLOVSKÁ ROKLE

Zámecký park 5. zastávka

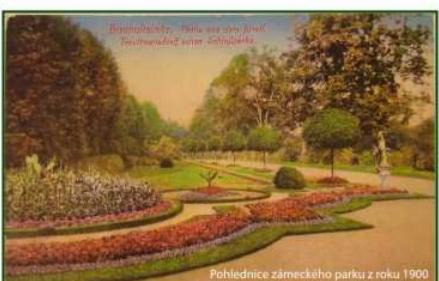
Historie místního parku je úzce spojena s historickým vývojem zdejšího zámku. Během přestavby původního gotického hradu na renesanční zámek vznikla pro roce 1550 za hradním příkopem poměrně rozsáhlá renesanční zahrada s mísicovnou. Zahrada byla vytvořena vysokou kamennou zdí, v jejíž horních rozech stávaly kruhové altány. Jeden z nich, nazývaný jako Paví klec, se zachoval na východní straně dodnes. Terén byl rovinatě upraven zjevně pomocí teras, na nichž se rozkládal pravidelný diagonálně členěný parter o tvaru nepravidelného čtyřúhelníku.

Historický pohled na zámecký park

Po Bílé hoře připadl zámek Trauttmansdorffům. Ti se pustili do úprav svého sídla a jeho okolí. Výsledkem jejich činnosti byla zahrada pravidelných tvarů s barokními doplňky - kamennou kašnou, bazénem s polosloupy a barokní branou v ohradní zdi. Kolem roku 1770 se za knížete Ferdinanda Trauttmansdorffa uskutečnily další úpravy zahrady a přilehlých bažantnic, během nichž tu byly vysazeny některé nové dřeviny dovezené z Aschaffenburku.

V tomto období se začíná pomalu vytvářet dnešní podoba přírodně krajinařského parku. Ještě v polovině 19. století je v horní části velmi dobré patrná dřívější renesanční zahrada. Krajinařský park je v této době ještě samostatnou částí soustředěnou do podoby protáhlého obdélníku u okolí Královského potoka s kaskádou rybníčků a přilehlých strání. Postupem času byly přefáděny do dnešní podoby i ostatní části území. V roce 1880 dochází k propojení dosavadní renesanční zahrady, přilehlých bažantnic a dosud samostatného krajinařského parku. Vyleštěné krajinařské dílo má rozlohu kolem 40 ha. Se vznikem přírodně krajinařského parku natrvalo zanikla renesanční zahrada.

Při kompozici krajinařského prvku se zde dokonale využilo členitého terénu, který je jako sestrojený pro různé výhledy do parku, okolní krajiny, ale i na samotný zámek. Najdeme zde tálité návrší, přechody do strmých svahů, roklí, nechybi ani údolí okolo velkého rybníka ležícího pod zámkem a řada luk, alejí a starých porostů. Různorodost terénu podporuje vznik rozličných stanovišť, což nahrává pěstování dřevin s různými stanovištěmi nároky. Toho také využil zámecký zahradník Sittauer, který v letech 1811 až 1824 díky introduuci řady cizokrajních dřevin značně rozšířil dendrologickou sbírku místních dřevin.

V parku bychom nalezli přibližně okolo 30 druhů jehličnanů a přes 100 druhů listnáčů. Z jehličnanů jsou zde zastoupeny různé druhy borovice (*Pinus ponderosa*, *P. strobus*, *P. nigra* var. *austriaca*, *P. mugosa* var. *rostrata*), množství kultivarů zárvy (*Thuja occidentalis* Ellwangeriana, *T.o. Ellwangeriana Rheinholdi*), jalovce (*Juniperus sabina* "Variegata"), *J. virginiana*, hadí smrk (*Picea abies* "Viminalis"), jinan (*Ginkgo biloba*), jedle (*Abies concolor*), tisy (*Taxus baccata*) aj.

Z listnáčů si uvedeme například habr (*Carpinus betulus* "Incisa"), břestovec (*Celtis occidentalis*), zakrslý jasan (*Fraxinus excelsior* "Nana"),

Malý bílý mostek v zámeckém parku

ilišník tulipánkový (*Liriodendron tulipifera*), sbírku dubů (*Q. macrantha*, *Q. rubra*, *Q. robur* "Fastigiatum"), jasanu buku (*Fagus sylvatica* "Atropunicea", *F. sylvatica* "Pendula"). Najdeme tu převislou podobu jeřábu (*Sorbus aucuparia* "Pendula") či jilmu (*Ulmus glabra* "Pendula"), dále pak kaštanovník jedlý (*Castanea sativa*), katalpa (*Catalpa bignonioides*). Z keřů je zde hojně skalníků, tavolníků, dříštílu. Rostou zde i šáholany, kultivary pěnišníků (*Rododendron hybridum*) nebo také stálezelená bobkovišeň (*Prunus laurocerasus*).

Na staré duté stromy jsou vázána vzácná společenstva hmyzu, především brouků, která prozatím jinde v západoceském regionu nebyla zjištěna. Nejvýznamnější zástupci zákonom chráněných brouků, kteří prokazatelně v zámeckém parku žijí a jsou bezprostředně vázáni na staré duté stromy, jsou: roháč obecný (*Lucanus cervus*), kovařík *Lacon quercus*, zdobenec zelený (*Gnorimus nobilis*) a páchník hnědý (*Osmodesma eremita*). Poslední z nich je navíc sledován v rámci evropského zjištění ohrožených živočichů soustavou Natura 2000.

Kozliček zdobený

Na území zámeckého parku se dále vyskytují brouci zařazení do Červeného seznamu ohrožených živočichů, který např. klasifikuje zde v dutinách žijícího kovaříka *Crepidophorus mutillatus* jako kriticky ohroženého, či velmi vzácné druhy indikující kontinuitu přírodního prostředí *Pycnomerus terebrans* či *Colydium filiforme*. Další druhy významné z regionálního hlediska jsou zlatohlávek mramorovaný (*Liocola lugubris*), kozliček (*Stenostola dubia*), kozliček zdobený (*Mesosa curculionoides*), drábcík sršní (*Velleius dilatatus*), krasec lipový (*Lamprodila rutilans*) a další.

V současné době jsou unikátní brouci společenstva na svazích zámeckého parku ohrožena úbytkem vhodného životního prostředí. Staré a doupně stromy jsou napadány tracheomykotickou houbou, která způsobuje upřímní vodivých pletiv a rychlé odumření stromu. Na mnoha místech je původní vegetace vytlačována invazními dřevinami (především akátem) a rovněž chybí dostatek dalších vhodných stromů, ve kterých by vzácní a ohrožení živočichové mohli najít útočiště.

Zlatohlávek mramorovaný

LESY ČESKÉ REPUBLIKY, LESY PRO TŘETÍ TISÍCILETÍ

